

جلال دهقانی فیروزآبادی، استاد دانشگاه و صاحب‌نظر مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با روزنامه ایران مطرح کرد؛

سیاست آسیامحوری ایران یک انتخاب راهبردی است

مسکو و پکن شده است. تأکید تهران بر لزوم تمرکز بر روابط منطقه‌ای و آسیایی‌اش را تاجه اندازه متأثر از این گزاره می‌دانید؟

نکته بسیار مهم در دیدگاه سیاست آسیامحور یا شرق محور ایران وجود یک پیش‌فرض مبتنی بر اصالت داشتن روابط با غرب است. یعنی برخی اصل را بر این گذاشته‌اند که سیاست خارجی ایران باید بر مبنای رابطه با غرب باشد و چون در آنجا با چالش روبه‌رو شده به سمت شرق گرایش پیدا کرده است. در اینجا لازم می‌دانم به ۵ دیدگاهی که درباره سیاست نگاه به شرق در سیاست خارجی ایران مطرح است، اشاره کنم؛ یک نگاه معتقد است هدف سیاست تمایل به شرق، مقابل سیاست نگاه به غرب است؛ بنابراین فقط هدفش تقابل با غرب‌گرایی در سیاست خارجی ایران است. دوم نگاه برخی این است که سیاست نگاه به شرق برای موازنه‌سازی در برابر غرب است. نگاه سوم اصالت در سیاست خارجی را به رابطه با غرب می‌داند و سیاست تمایل به شرق را تابعی از آن می‌داند و در واقع مکمل آن است. این نگاه معتقد است سیاست نگاه به شرق در سیاست خارجی ایران از سر اضطرار است. دیدگاه چهارم معتقد است اصالت با سیاست نگاه به شرق است و نگاه به غرب باید تابعی از آن باشد و معتقدم این نگاه هم درست نیست. نگاه پنجم نیز که نگاه واقع‌بینانه‌ای است و من به آن اعتقاد دارم، سیاست خارجی متوازن و گسترده است. ما باید از

متوازن است. هم آقای رئیس‌جمهور و هم وزیر امور خارجه متعاقباً گفته‌اند که سیاست خارجی دولت سیزدهم متوازن و بر پایه توسعه روابط و استفاده از همه ظرفیت‌های دیپلماتیک در کل دنیا خواهد بود؛ یعنی محدود نکردن سیاست خارجی به یک منطقه خاص. نکته دیگر اینکه سفر رئیس‌جمهور به روسیه در واقع آغازگر سیاست خارجی متوازن است که نشان می‌دهد سیاست خارجی ایران وارد عصر جدیدی شده است. با توجه به نقش و جایگاه روسیه در نظام بین‌الملل قاعداً سیاست خارجی متوازن، معنابخش است که با توجه به نقش قدرت‌های بزرگ در نظام بین‌الملل، سیاست خارجی متوازن باید در سطح کلان مورد بررسی قرار گیرد و این سفر این مهم را نشان می‌دهد.

از سوی دیگر نخستین سفر رئیس‌جمهور به روسیه نشانگر فصل جدیدی در سیاست خارجی ایران است مبنی بر عبور از غرب محوری و آغاز آسیاگرایی در سیاست خارجی ایران که باز یکی از محورهای سیاست خارجی دولت سیزدهم است و نشان می‌دهد که دولت برای تنظیم روابط دوجانبه بر اساس منافع متقابل و مشترک در حال ریل‌گذاری و سیاستگذاری راهبردی است.

این سفر در شرایطی صورت می‌گیرد که این دیدگاه بیش از هر وقت دیگری مطرح است که ایران همچون روسیه به دلیل ناکامی در عادی‌سازی روابطش با آمریکا و اروپا ناچار به چرخش به سمت

گروه سیاسی/ رئیس‌جمهوری در روزهای پیش‌رو در نخستین سفر خارجی خود در چهارچوب مناسبات دوجانبه مهمان «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهور روسیه در مسکو خواهد بود؛ سفری که بی‌تردید فصل تازه‌ای را در مناسبات دو کشور در عرصه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی خواهد گشود. دکتر جلال دهقانی فیروزآبادی، استاد دانشگاه و صاحب‌نظر مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با روزنامه ایران به بررسی ابعاد این سفر مهم پرداخته است.

■ آقای رئیسی در نخستین سفر خود در چهارچوب سفر دوجانبه قرار است در روزهای پیش‌رو به کشور روسیه سفر کند. به نظر می‌رسد انتخاب روسیه به عنوان نخستین مقصد سفر دوجانبه نشان از نگاه ایران به تقویت مناسبات خود با کشورهای بزرگ حوزه آسیا داشته باشد. ارزیابی شما از اهداف این سفر چیست؟

سفر آقای رئیسی به روسیه در دو چهارچوب قابل بررسی است؛ اول این که دولت سیزدهم در چهارچوب سیاست همسایگی یکی از اولویت‌های سیاست خارجی خود را همسایگان قرار داده است. روسیه هم به عنوان یکی از همسایگان مهم و بزرگ ایران طبیعتاً در این قالب در اولویت قرار می‌گیرد. بحث دوم نگاه دولت به فضای توازن بخشی در سیاست خارجی است. یکی از اولویت‌ها و محورهای سیاست خارجی دولت سیزدهم، سیاست خارجی

ویژه‌نامه سفر رئیس‌جمهور به روسیه □ دی‌ماه ۱۴۰۰